

Prioriteringsmodell för detaljplaner 2026

Fastställd av miljö- och byggnämnden
Framtagen av samhällsbyggnadsförvaltningen
Datum 2025-12-15
Ärendenr MBN 2025/1634
Version [1.0]

OBPrioriteringsmodell för detaljplaner 2026

Innehåll

1. Bakgrund	1
2. Prioriteringsmodell	1
Prioritet 1	2
Prioritet 2	2
Prioritet 3	2
Vilande planer	2

1. Bakgrund

Det har under flertalet år varit ett högt tryck på planenheten, där många detaljplaneuppdrag kommit in samtidigt som det funnits begränsat med resurser. Detta har resulterat i att en så kallad plankö har uppstått. Med hjälp av en prioriteringsmodell skapas möjlighet att snabbare fördela och handlägga detaljplaner ur plankön.

Miljö- och byggnämnden tog beslut om en prioriteringsmodell 18 okt 2022. Senaste revideringen av prioriteringsmodellen antogs 15 december 2025 § 229, detta dokument utgör en redaktionellt bearbetad slutversion av det beslutsunderlag som låg till grund för beslutet.

2. Prioriteringsmodell

Planerna delas upp i fyra kategorier; prioritet 1, prioritet 2 och prioritet 3 samt vilande planer.

Ärenden inom prioritet 3 är redo att fördelas först efter att ärenden inom prioritet 1 och 2 är fördelade. Förvaltningen kan även föreslå avslag för nya ansökningar om planbesked som faller inom ramen för prioritet 3 eller strider mot översiktsplanen.

Ärenden med jämbördig samhällsnytta inom varje kategori fördelas efter tidpunkt när positivt planbesked gavs. Detaljplaneuppdrag med längst väntetid fördelas först.

Kategorin för vilande uppdrag omfattar planer som har påbörjats men avstannats på grund av omständigheter som ligger utanför förvaltningens kontroll. Ett ärende som pausas är inte automatiskt berättigat till den prioritet som ärendet hade innan det pausades. För att återuppta arbetet görs en avvägning mot prioriteringsmodellen i kombination med en värdering hur långt planarbetet har kommit. Planer som är nära antagande bör lämpligen få högre prioritet än nystartade planer.

Prioritet 1

- Möjliggör samhällsviktig verksamhet eller infrastruktur (klimatanpassning, el, vatten, avlopp, sjukhus, försvar etc.).
- Möjliggör viktig offentlig service (skolor, förskolor, vård- och omsorgsboenden etc.).
- Möjliggör nya, viktiga företagsetableringar eller en avsevärd utökning av pågående verksamhet.
- Omfattar Region Gotlands beslutade och prioriterade exploateringsprojekt.
- Är av stor vikt för Gotlands landsbygd och befolkning.
- Möjliggör minst 10 bostadsenheter inom områden som har en hög andel permanentboende.

Prioritet 2

- Möjliggör färre än 10 bostadsenheter inom områden som har en hög andel permanentboende.
- Möjliggör för en utökning av pågående verksamhet.
- Upphävande eller ändring av en gällande detaljplan där åtgärden även gynnar ett allmänt intresse.

Prioritet 3

- Detaljplaneärenden som inte uppfyller prioriteringsgrunderna för prioritet 1 eller prioritet 2 ges prioritet 3. Exempel på dessa ärenden är ändringar eller upphävanden av gällande detaljplaner som huvudsakligen endast gynnar enskilda intressen.
- Detaljplaneprojekt som är lokaliserade inom områden med en låg andel permanentboende.
- Planer där utsikterna för ett genomförande är särskilt låga.

Vilande planer

- Detaljplaneärenden som har påbörjats men avstannat på grund av yttre omständigheter.